

Praktična pitanja smanjenja temeljnog kapitala d.o.o-a

Dr. sc. Tamara CIRKVENI FILIPOVIĆ, prof. vis. šk. i ovl. rač.
Ante VIDOVIĆ, dipl. iur.
UDK 347.72

Autori će u ovome članku pokušati razmotriti neka osobito značajna (statusna, računovodstvena, porezna i dr.) pitanja vezana uz smanjenje temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću koja se pojavljuju u aktualnoj praksi.

1. UVOD

Temeljni kapital trgovačkog društva svakako je institut podložan promjenama, odnosno varijabilna je kategorija koja se mijenja pod uvjetima, u okvirima i na strogo formalan način propisan zakonom. Dakle, kao varijabilna kategorija, temeljni se kapital može mijenjati povećavajući se ili smanjujući, a smanjiti se može do

svote najnižega temeljnog kapitala koja je propisana¹ – u tom je slučaju u teoriji riječ o *granicama smanjenja temeljnog kapitala*².

¹ Ako se smanjenje temeljnog kapitala provodi vraćanjem uplaćenih uloga ili oslobođenjem članova od obveze da ih u cjelini uplate, svota svakog uloga koji ostaje u društvu ne može biti niži od 20.000,00 kuna.

Pritom se na odgovarajući način primjenjuju pravila iz čl. 348. Zakona o trgovačkim društvima (na koju upućuje odredba čl. 462. st. 3. toga Zakona), prema kojemu je takvo smanjenje dopušteno *ako se povećanjem toga kapitala na temelju odluke koja se donosi zajedno s odlukom o smanjenju kapitala ponovno dostigne taj iznos a to se povećanje ne ostvaruje ulozima u stvarima i u pravima*. Uz to, te dvije odluke, odnosno odluka o smanjenju i o povećanju temeljnoga kapitala su ništetne ako se povećanje temeljnoga kapitala ne upiše u sudski registar u roku od šest mjeseci od donošenja odluke o povećanju. Taj rok ne teče za vrijeme dok traje spor po tužbi za pobijanje ili za oglašavanje ništetnom odluke o smanjenju ili o povećanju temeljnoga kapitala i dok se za to ne dobije odobrenje državnog organa, ako je ono potrebno.

² Barbić, J.: *Pravo društava – knjiga druga - društva kapitala*, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Organizator, Zagreb, 2005., str. 1420.; Gorenc, V./ Brkanić, V./ Buljan, V./ Česić, Z.: *KOMENTAR ZAKONA O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA*, 4. izmijenjena i nadopunjena naklada, RRiF plus, Zagreb, 2008., str. 1135.

Dakako, temeljni kapital jest kategorija rezervirana za trgovačka društva kapitala (u teoriji zvana i kapital-na društva)³.

U nastavku članka bavit ćemo se smanjenjem temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću (dalje: d.o.o.)⁴.

Nedvojbeno je da se temeljni kapital, odnosno njegova najniža svota, propisuje zakonom. Tako je prisilnom normom propisano da najniža svota temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću je 20.000,00 kuna.

2. POJAM I NORMATIVNO UREĐENJE SMANJENJA TEMELJNOG KAPITALA d.o.o-a

Kada govorimo o smanjenju temeljnog kapitala d.o.o-a, napominjemo kako se ono provodi *da bi se oslobodila imovina društva i tako smanjenjem temeljnog kapitala (pasive) učinilo da aktiva prelazi iznos pasive i omogućilo da se iz njezina iznosa koji prelazi iznos pasive vrate uplaćeni ulogi (uplate poslovnih udjela), oslobode članovi uplate tih uloga (uplate poslovnih udjela), plati otpremnina članovima društva kojih su poslovni udjeli povučeni, unesu sredstva u rezerve društva, i/ili pokrili gubici društva i tako ubuduće omogućila isplata članovima dividende iz iznosa dobiti koja bi se inače morala koristiti za pokriće gubitaka*⁵.

Naime, smanjenje temeljnog kapitala predstavlja skup radnji koje dovode do nominalnog smanjenja svote ukupnoga temeljnog kapitala društva, a koje se provode u strogo formalnom postupku propisanom zakonom, s učinkom upisa u sudski registar.

U tom je smislu i **Zakonom o trgovačkim društvima** (Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 111/12., 68/13. i 110/15., dalje: ZTD) dana definicija, prema kojoj smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a je *svako smanjenje visine toga kapitala određene u društvenome ugovoru bez obzira na to provede li se smanjenje vraćanjem članovima društva njihovih uloga, sniženjem nominalnog iznosa poslovnih udjela ili potpunim, odnosno djelomičnim oslobađanjem članova društva ili njihovih pravnih prednika od obveze da u cjelini uplate uloge* (čl. 462. st. 2. ZTD-a).

Smanjenje temeljnog kapitala temelji se na odluci o izmjeni osnovnoga ustrojenog akta d.o.o.-a (**temelj smanjenja temeljnog kapitala**), a koji može biti:

- a) **društveni ugovor** (ako d.o.o. ima dva ili više osnivača⁶, odnosno članova) ili
- b) **izjava o osnivanju** (ako d.o.o. ima jednog osnivača⁷, odnosno jednog člana).

U tom smislu, odredbom čl. 462. st. 1. ZTD-a propisano je da se *temeljni kapital društva može smanjiti samo na temelju odluke članova društva o izmjeni društvenoga ugovora te nakon što se provede postupak koji je propisan ZTD-om*.

Odluka o izmjeni društvenog ugovora strogo je formalna odluka koja, na temelju odredbe čl. 454. st. 1. ZTD-a

mora biti ne smo u pisanom obliku nego sastavljena u obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane isprave.

Obvezni sadržaj (ono što se mora navesti u odluci) odlike o smanjenju temeljnog kapitala jest:

- a) opseg smanjenja temeljnog kapitala
- b) svrha smanjenja temeljnog kapitala
- c) način na koji će se provesti smanjenje.

Napominjemo da ako se uz smanjenje temeljnog kapitala ne povlači niti jedan poslovni udio, automatski dolazi do razmjernog smanjenja uloga, tako da nije potrebno posebno navoditi koliki će biti poslovni udjeli članova. Predmetna odluka treba sadržavati svrhu smanjenja temeljnog kapitala kako bi registarski sud mogao ocijeniti dopuštenost, odnosno opravdanost smanjenja.

Bitno je istaknuti da **svrha** smanjenja temeljnog kapitala u d.o.o.-u može biti prouzročena time što d.o.o. dugo razdoblje posluje s gubitcima pa je imovina tog društva znatno opterećena obvezama pa stoga treba smanjiti temeljni kapital u svrhu pokrića gubitaka. No, do smanjenja temeljnog kapitala može doći i kada d.o.o. ne posluje s gubitcima, a prilikom osnivanja toga društva njegov je temeljni kapital bio ustanovljen u višoj svoti od najniže svote koja je za d.o.o. propisana zakonom, pri čemu članovi društva kod osnivanja društva nisu uplatili svoje uloge u cijelosti prije upisa društva u sudski registar. Prije upisa društva u sudski registar svaki osnivač mora uplatiti najmanje ¼ uloga za preuzeti poslovni udio koji uplaćuje u novcu, s tim da ukupna svota svih uplata u novcu ne može biti manja od 10.000,00 kn.

Smanjenje temeljnog kapitala može se provesti s ciljem da se **članove oslobodi neuplaćenog dijela temeljnog uloga u novcu, u slučaju povlačenja poslovnog udjela nakon isplate naknade članu koji je iz društva istupio ili je isključen**. Ovdje posebno valja istaknuti da posljedica povlačenja poslovnog udjela ne mora biti i smanjenje temeljnog kapitala ako se članu daje otpremnina iz imovine koja prelazi vrijednost temeljnog kapitala. Povlačenje poslovnog udjela koji nije u potpunosti uplaćen moguće je samo ako se zajedno s time smanji temeljni kapital⁸.

Kada govorimo o **normativnom uređenju smanjenja temeljnog kapitala d.o.o-a**, ono je:

- a) u statusnom smislu uređeno **odredbama čl. 462. – 465.d. ZTD-a**
- b) glede **obveze upisa smanjenja u sudski registar** uređeno odredbama čl. 31.c st. 1. t. 6. **Zakona o sudskom registru** (Nar. nov., br. 1/95., 57/96., 1/98., 30/99., 45/99., 54/05., 40/07., 91/10., 90/11., 148/13., 93/14. i 110/15., dalje: ZRS) te odgovarajućim odredbama **Pravilnika o načinu upisa u sudski registar** (Nar. nov., br. 22/12. i 127/14.)
- c) drugim relevantnim **propisima**, o čemu v. *Ad 3. i 4.*

2.1. PRIJAVE ZA UPIS SMANJENJA TEMELJNOG KAPITALA d.o.o-a U SUDSKI REGISTAR

Uprava društva i predsjednik nadzornog odbora, naravno, ako društvo ima taj organ (v. 434. ZTD-a), obvezni su u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o smanjenju temeljnog kapitala podnijeti registarskom sudu **prijavu za upis nakane smanjenja temeljnog kapitala u sudski registar**. Prijavi valja priložiti odluku o izmjeni društve-

³ Prema Zakonu o trgovačkim društvima, u ta društva se ubrajaju dioničko društvo (d.d.) i društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) s njegovom inačicom jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.)

⁴ Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo kapitala u koje jedna ili više osoba (fizičkih ili pravnih) unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital, pri čemu ti ulogi ne moraju biti jednaki.

⁵ Barbić, J.: *Pravo društava – knjiga druga – društva kapitala*, Svezak II., Društvo s ograničenom odgovornošću, društvo za uzajamno osiguranje, kreditna unija, europsko društvo (*Societas Europaea*) – Šesto izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Organizator, Zagreb, 2013., str. 519. i 520.

⁶ Arg. ex čl. 387. st. 1. ZTD-a.

⁷ Arg. ex čl. 387. st. 3. ZTD-a.

⁸ Gorenc et al., *op cit.*, str. 1134.

nog ugovora. Namjeravano smanjenje temeljnog kapitala upisuje se u sudski registar⁹.

Naime, **svrha** odredbe čl. 463. st. 1. ZTD-a prema kojoj: **... registarskome sudu mora se podnijeti prijavu da se u sudski registar upiše nakana društva da smanji temeljni kapital**, jest zaštita vjerovnika društva. Smanjenjem temeljnog kapitala oni bi se mogli oštetiti tako da ne bi mogli u cijelosti ili djelomično naplatiti svoje tražbine od društva (kao dužnika) koje imaju prema društvu.

Da bi vjerovnici na pravodoban i nedvojben način mogli biti obaviješteni o namjeri (ili kako ju ZTD naziva – *nakani*) društva da smanji temeljni kapital, odredbom čl. 463. st. 2. ZTD-a propisano je da **uprava mora odmah nakon što je obaviještena o upisu nakanjenoga smanjenja temeljnoga kapitala u sudski registar nakanu o sniženju kapitala dostaviti sudskom registru radi objave na internetskoj stranici na kojoj se nalazi sudski registar i objaviti u glasilu društva, ako ga ono ima**.

Ta se nakana o sniženju kapitala u spomenutim tiskovinama objavljuje putem **oglasa**. ZTD-om (u istom stavku) je utvrđeno kako je društvo u tom oglasu obvezno **objaviti da je spremno svim vjerovnicima na njihov zahtjev podmiriti tražbine koje postoje prema društvu na dan posljednje objave nakane da se smanji temeljni kapital, odnosno dati osiguranje da će one biti podmirene te da se smatra kako su vjerovnici društva koji mu se ne prijave u roku od 3 mjeseca od navedenoga dana suglasni s time da se smanji temeljni kapital društva**. Propisano je također da se obavijest, odnosno predmetnu objavu (iz oglasa), mora dostaviti poznatim vjerovnicima na osnovi podataka iz poslovnih knjiga društva ili druge odgovarajuće, relevantne dokumentacije.

Po naravi stvari, svaki se vjerovnik može usprotiviti željenom smanjenju temeljnoga kapitala svoga dužnika u cijelosti ili djelomično, a što automatski ne znači da će smanjenje ostati neprovedeno. Naime, ako društvo podmiri svoje dugovanje onim vjerovnicima koji su se usprotivili smanjenju ili im, primjerice, u obliku nekog sredstva osiguranja tražbine dađe primjereno osiguranje, tada njihovo protivljenje više nema utjecaj na smanjenje temeljnog kapitala.

Oni vjerovnici koji se nisu javili na predmetni oglas, smatra se da nisu protiv smanjenja temeljnog kapitala.

2.1.1. Prijava za upis izmjene društvenog ugovora u sudski registar

U skladu s odredbom čl. 464. st. 1. ZTD-a, prijava za upis izmjene društvenog ugovora u sudski registar (dalje: **Prijava**) **podnosi se sudskom registru nakon što protekne rok koji je dan vjerovnicima za to da se jave društvu**.

Na temelju odredbe čl. 464. st. 2. odnosno čl. 395. st. 1. ZTD-a, sud je obvezan **ispitati je li društvo uredno osnovano, sadržava li prijava zakonom propisani sadržaj te jesu li joj priložene propisane isprave**.

Prijavi je potrebno **priložiti**:

- dokaz da je nakana smanjenja temeljnoga kapitala objavljena prema propisanoj proceduri
- dokaz da su vjerovnici koji su se javili društvu podmireni ili da im je dano osiguranje
- izjavu svih članova uprave da je svim poznatim vjerovnicima poslana obavijest, a da se društvu nisu

javili drugi vjerovnici osim onih kojima je ono podmirilo tražbine ili im je dalo osiguranje

- popis članova društva na temelju odluke o smanjenju temeljnoga kapitala.

Ako dokaz koji je podnesen o tome da su vjerovnici podmireni, odnosno da im je dano osiguranje ne odgovara istini, svi članovi uprave solidarno odgovaraju onim vjerovnicima u odnosu na koje su dani krivi podatci za štetu koja im je time učinjena, ali samo za svotu za koju se oni nisu mogli podmiriti iz imovine društva. Pritom za štetu ne odgovara član uprave koji dokaže da nije znao za netočnost dokaza i izjava koje je dao, premda je postupio s pažnjom urednoga i savjesnoga gospodarstvenika.

2.2. NAČINI SMANJENJA TEMELJENOG KAPITALA d.o.o-a

ZTD-om se ne razrađuju tri načina smanjenja temeljnog kapitala, kao što se to čini kad je riječ o smanjenju temeljnog kapitala dioničkog društva, nego se samo određuje da se smanjenje temeljnog kapitala može **provesti**:

- vraćanjem članovima društva onoga što su uplatili za poslovne udjele**
- sniženjem nominalnih svota poslovnih udjela članova**
- postupnim ili djelomičnom **oslobađanjem članova ili njihovih prednika od obveze da u cjelini uplate poslovne udjele**¹⁰.

Iz navedenog su razvidna dva oblika smanjenja temeljnog kapitala d.o.o., a to su **efektivno** smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a (spomenuto u t. a)) i **nominalno** smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a (spomenuto u t. b)).

Naime, smanjenje temeljnog kapitala i povlačenje poslovnog udjela odvojeni su pravni instituti, pa povlačenje poslovnog udjela dovodi do smanjenja temeljnog kapitala samo ako ga se potpuno ili djelomično povuče i pritom smanji temeljni kapital. Ako se pri smanjenju temeljnog kapitala ne donese i odluka o tome da se povuče i neki poslovni udio, posljedica smanjenja tog kapitala jest da se automatski (a da se to ne mora odrediti u odluci o smanjenju temeljnog kapitala) razmjerno smanjuju nominalne vrijednosti svih poslovnih udjela članova društva i tako zadovolji pravilo da zbroj nominalnih vrijednosti poslovnih udjela mora odgovarati svoti temeljnog kapitala društva. To se čini radi **pokrivanja gubitaka**, unosa sredstava u **priču društva**, povrata onoga što je plaćeno na ime uloga te oslobodjenja uplate uloga. Povuče li se neki poslovni udio koji je potpuno uplaćen, članstvo u društvu koje proizlazi iz tog udjele prestaje, a društvo može iz povučenoga poslovnog udjela razmjerno povećati sve preostale poslovne udjele ili stvoriti novi poslovni udio. Potpuno ili djelomično povlačenje poslovnog udjela koji nije u potpunosti uplaćen moguće je samo tako da se zajedno s tim smanji i temeljeni kapital društva¹¹.

2.3. POJEDNOSTAVLJENO SMANJENJE TEMELJNOG KAPITALA d.o.o.-a

U skladu s odredbom čl. 465.a ZTD-a, **na pojednostavnje no smanjenje temeljnog kapitala na odgovarajući se način primjenjuju odredbe čl. 349. do 351. ovoga Zakona**.

⁹ Gorenc et al., op cit., str. 1137.

¹⁰ Barbić, op cit. (iz fusnote 5.), str. 520.

¹¹ Barbić, op cit., str. 520.

Spomenute odredbe ZTD-a uređuju pojednostavljeno smanjenje temeljnog kapitala dioničkog društva.

Napominjemo da je odredbom čl. 349. st. 1. ZTD-a utvrđeno da se *temeljni kapital društva može smanjiti na pojednostavljeni način ako se to čini radi izravnavanja niže vrijednosti, kako bi se pokrili gubici ili sredstva prenijela u rezerve kapitala. U odluci o smanjenju kapitala mora se odrediti da se kapital smanjuje u tu svrhu.*

Kada je riječ o *zabrani isplate članovima društva*, napominjemo da je odredbom čl. 350. ZTD-e propisano da se svote dobivene smanjenjem temeljnoga kapitala ne smiju se isplatiti dioničarima i ne mogu se koristiti za to da ih se oslobodi od uplate uloga. Može ih se upotrijebiti samo za to da se izravna smanjenja vrijednosti, pokriju gubici te da ih se unese u rezerve kapitala i u zakonske rezerve. Tako ih se može upotrijebiti samo onda ako je u odluci navedeno da se temeljni kapital smanjuje u tu svrhu. Pitanja vezana uz isplatu dobitka i dijela dobitka kod pojednostavljenog smanjenja temeljnog kapitala određena su čl. 351. ZTD-a.

2.4. OGLEDNI PRIMJERI AKATA

Ogledni primjer Odluke o smanjenju temeljnog kapitala d.o.o.-a¹²

Na temelju odredbe čl. 462. Zakona o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 111/12., 68/13. i 110/15.), gospoda Silvio Silvić iz Zagreba, Silvina b.b., OIB: 95726107416, i Pejo Pejić iz Zagreba, Peina b.b., OIB: 54603601556, kao članovi trgovačkog društva ISAC d.o.o., donose 15. veljače 2019. sljedeću

ODLUKU O SMANJENJU TEMELJNOG KAPITALA

I.

Trgovačko društvo ISAC društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu, Ilica b.b., OIB: 43601565826, upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta (MBS) 080000000, s temeljnim kapitalom u svoti od 100.000,00 kn (stotisuća kuna) koji je uplaćen u cijelosti.

II.

Članovi Društva imatelji su poslovnih udjela kako slijedi:

- a) Silvio Silvić – 10 poslovnih udjela, svaki udjel nominalne svote od 5.000,00 kn (pettisuća kuna);
- b) Pejo Pejić – 10 poslovnih udjela, svaki udjel nominalne svote od 5.000,00 kn (pettisuća kuna).

III.

Nakana smanjenja temeljnog kapitala upisana je u sudski Registar rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu br. Tt-xxx/yy od 2. siječnja 2019. godine.

U skladu s odredbom čl. 463. Zakona o trgovačkim društvima poziv vjerovnicima da prijave svoje tražbine objavljen je na internetskoj stranici na kojoj se nalazi sudski registar od 2019.

Rok za prijavu vjerovnika istekao je 1. prosinca 2018. godine tako da članovi Društva mogu donijeti odluku o smanjenju temeljnog kapitala Društva.

IV.

Temeljni kapital Društva smanjuje se sa svote od 100.000,00 kn (stotisuća kuna) za svotu od 50.000,00 kn (pedesettisuća kuna) na svotu od 50.000,00 kn (pedesettisuća kuna). Temeljni kapital smanjuje se vraćanjem članovima Društva dijela njihovih uloga tako da će se smanjiti svote uloga članova Društva, i to:

- ulozi člana Silvija Silvića u svoti od 5.000,00 kn (pettisuća kuna) smanjit će se za svotu od 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna) na svotu od 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna)
- ulozi člana Peje Pejića u svoti od 5.000,00 kn (pettisuća kuna) smanjit će se za svotu od 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna) na svotu od 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna).

Poslovni udjeli članova Društva u nominalnim svotama nakon smanjenja odgovarat će svotama uloga nakon smanjenja i iznositi će:

- a) poslovni udjeli Silvija Silvića: 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna)
- b) poslovni udjeli Peje Pejića: 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna).

Svrha smanjenja temeljnog kapitala je vraćanje članovima Društva dijela uloga, a temeljni kapital smanjit će se u opsegu utvrđenom u ovome članku.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom upisa u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu.

Članovi društva:

Silvio Silvić, član društva ISAC d.o.o.

Pejo Pejić, član društva ISAC d.o.o.

Ogledni primjer Odluke o izmjeni društvenog ugovora

Na temelju odredbe čl. 462. Zakona o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 111/12., 68/13. i 110/15.), gospoda Silvio Silvić iz Zagreba, Silvina b.b., OIB: 95726107416, i Pejo Pejić iz Zagreba, Peina b.b., OIB: 54603601556, kao članovi trgovačkog društva ISAC d.o.o., donose 15. veljače 2019. sljedeću

ODLUKU O IZMJENI DRUŠTVENOG UGOVORA

I.

Mijenja se odredba čl. 5. Društvenog ugovora tako da sada glasi:

„Temeljni kapital Društva ISAC društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu, Ilica b.b., OIB: 43601565826, upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta (MBS) 080000000, iznosi 50.000,00 kn (pedesettisuća kuna) i u cijelosti je uplaćen u novcu i unesen u stvarima.

Članovi Društva preuzeli su uloge kako slijedi:

- a) poslovni udjeli Silvija Silvića: 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna)
- b) poslovni udjeli Peje Pejića: 2.500,00 kn (dvijeipoltisuće kuna).“

II.

Ostale odredbe Društvenog ugovora ostaju neizmijenjene.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom upisa u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu.

Članovi društva:

Silvio Silvić, član društva ISAC d.o.o.

Pejo Pejić, član društva ISAC d.o.o.

3. RAČUNOVODSTVENO MOTRIŠTE SMANJENJA TEMELJNOG KAPITALA

Računovodstveno praćenje smanjenja temeljnog kapitala odnosno novčano izražene vrijednosti onoga što ulagači ili ulagači unose u trgovačko društvo obavlja se prema zahtjevima Hrvatskih standarda financijskog izvješćivanja (dalje: HSFI) odnosno Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (dalje: MSFI).

¹² Donosi se i niženavedena Odluka o izmjeni Društvenog ugovora te Odluka o usvajanju pročišćenog teksta Društvenog ugovora.

U skladu sa zahtjevima t. 12.24. HSFI-ja 12 – *Kapital* i MSFI-ja¹³ pri smanjenju temeljnog kapitala postupa se u skladu sa zahtjevima koji su u neposrednoj vezi s priznavanjem obveza i kapitala. Drugim riječima, prestanak priznavanja temeljnog kapitala obavlja se u skladu sa zahtjevima koji su vezani uz priznavanje obveza koje nastaju po toj osnovi (primjerice za isplatu članovima društva) i/ili drugih oblika kapitala (pričuve kapitala, ostale pričuve). Pri tome zakonsko uporište pri takvom postupanju odnosno priznavanju obveza za isplatu članovima društva i/ili drugih oblika kapitala koji se mogu oblikovati po toj osnovi proizlazi iz odredaba ZTD-a koji propisuje način odnosno namjene za koje se može smanjiti temeljni kapitala.

Člankom 462. st. 2. ZTD-a propisano je da se smanjenje temeljnog kapitala može provesti na tri načina:

1. vraćanjem članovima društva njihovih uloga (efektivno smanjenje)
2. sniženjem nominalnih svota poslovnih udjela (nominalno smanjenje) ili
3. potpunim odnosno djelomičnim oslobađanjem članova društva ili njihovih pravnih prednika od obveze da u cjelini uplate temeljne uloge.

Pritom je bitno uzeti u obzir da su isplate članovima na temelju smanjenja kapitala moguće tek nakon što je odgovarajuća izmjena društvenog ugovora upisana u sudski registar (čl. 465. st. 1. ZTD-a), a od toga datuma djeluje i oslobađanje od obveze da se uplate preostali neuplaćeni ulozi ako to predstavlja svrhu smanjenja temeljnoga kapitala, o čemu su detaljnija obrazloženja s pravnog motrišta dana u t. 3. Uz to, temeljni kapital d.o.o.-a ne može se smanjiti ispod najniže svote propisane ZTD-om, odnosno ispod 20.000,00 kn (čl. 462. st. 3. ZTD-a).

4. POREZNO MOTRIŠTE SMANJENJA TEMELJNOG KAPITALA

U skladu s odredbama ZTD-a smanjenje temeljnog kapitala uz propisana ograničenja može se, u načelu, obaviti u svrhu isplate članovima i u svrhu pokrića gubitka odnosno izravnjanja nižih vrijednosti.

Kada je riječ o **smanjenju temeljnog kapitala koji je povećan dobitcima ostvarenim u razdoblju od 2001. do 2004. godine** (isplata dobitaka bila je oporeziva s 12 % poreza na dohodak), radi isplate članovima društva važno je uzeti u obzir tada važeće odredbe Zakona o porezu na dohodak. Prema tada važećem Zakonu o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 127/00. – 30/04.) u čl. 26. st. 4. bilo je propisano da se dohodak od kapitala ne utvrđuje s osnove dividenda i udjela u dobitku ako su dividende i udjeli u dobitku iskorišteni za uvećanje temeljnog kapitala društva. Uz to, tim Zakonom nije bio propisan neki ograničeni rok u kojem bi se naknadno trebala utvrditi porezna obveza odnosno obveza uplate poreza na dohodak od kapitala i pripadajućeg prireza pri smanjenju temeljnog kapitala. U korist tome idu i neke presude Upravnog suda. Smanjenje temeljnog kapitala moglo bi se smatrati prividnim pravnim poslom u skladu s čl. 12. Općega poreznog zakona

(Nar. nov., br. 115/16. i 106/18.) samo ako je smanjenje obavljeno neposredno nakon povećanja.

Kada je riječ o **smanjenju temeljnog kapitala koji je povećan dobitcima ostvarenim u razdoblju od 2005. do 2011. godine**, pri isplati navedenog kapitala ne plaća se porez na dohodak od kapitala po stopi od 12 %.

Kada je riječ o **smanjenju temeljnog kapitala koji je povećan dobitcima ostvarenim u razdoblju od 2012. do 2018. godine** (isplata dobitaka oporeziva je s 12 % poreza na dohodak), tada je važno uzeti u obzir odredbe čl. 70. st. 9. Pravilnika o porezu na dohodak kojima je propisano sljedeće: *Ako navedeni uvjeti nisu ispunjeni, te naknadno dođe do smanjenja temeljnog kapitala isplatom članovima društva, iz navedenih će se isplata utvrditi dohodak iz čl. 69. st. 1. Zakona. Isto se primjenjuje i u slučaju promjene strukture vlasništva te se obveza prenosi na novog imatelja dionice ili udjela.* U skladu s navedenim, pri isplati svote temeljnog kapitala koji je povećan iz dobitka ostvarenog od 2012. godine i nadalje, plaća se porez na dohodak od kapitala po stopi od 12 % uvećan za mogući prirez.

S poreznog motrišta, smanjenje temeljnog kapitala u svrhu oblikovanja pričuva kapitala i ostalih pričuva ne podliježe obračunu poreza na dohodak ni poreza na dobitak jer je riječ samo o preoblikovanju jednog oblika kapitala (temeljni kapitala) u drugi oblik (pričuve kapitala i ostale pričuve).

Ako je riječ o **smanjenju temeljnog kapitala koji je nastao reinvestiranjem** (u razdoblju od 2012. do 2016.), tada je važno uzeti u obzir da će naknadno smanjenje toga kapitala biti **oporezivo porezom na dobitak jer je korištena porezna olakšica prema kojoj je svota reinvestiranog dobitka smanjila osnovicu poreza na dobitak**. Navedeno je propisano čl. 22. st. 3. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 1/17.) prema kojemu porezni obveznici koji su obavili smanjenje porezne osnovice na temelju porezne olakšice za reinvestirani dobitak nakon stupanja na snagu toga Pravilnika primjenjuju odredbe čl. 12.a st.9. i 10. Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. – 137/15.) prema kojemu se smanjenje porezne osnovice za reinvestirani dobitak neće priznati ako porezni obveznik naknadno smanji kapital koji je povećan reinvestiranim dobitkom i obavi isplate članovima društva i/ili ako se smanjenje temeljnog kapitala obavi radi povećanja drugih stavki kapitala i rezervi koje u budućim poreznim razdobljima omogućavaju isplatu dobitka. Navedene se odredbe primjenjuju i ako naknadno dođe do smanjenja temeljnog kapitala, i u slučaju nastanka promjene iz čl. 18. i 19. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 106/18.) i/ili u slučaju promjene strukture vlasništva. Porezni obveznik koji je obavio reinvestiranje i njegov pravni sljednik obvezni su Poreznoj upravi dostaviti obavijest o smanjenju temeljnog kapitala najkasnije do podnošenja prijave poreza na dobitak za porezno razdoblje u kojemu je izvršeno smanjenje temeljnog kapitala. U skladu s navedenim, u poreznoj prijavi (Obrazac PD na red. br. 25.) za godinu u kojoj je smanjen temeljni kapital treba se uvećati osnovica poreza na dobitak za svotu koja je korištena kao porezna olakšica, a za koju se smanjuje temeljni kapital. Pri **isplati svote temeljnog kapitala nastalog reinvestiranjem obračunava se i porez na dohodak od kapitala po stopi od 12 %, uvećan za mogući prirez.**

¹³ U MSFI-jima nije definiran poseban standard za računovodstveno praćenje kapitala, nego je utvrđivanje vrijednosti kapitala uređeno u MSFI-jima koji su vezani uz imovinu i obveze na koju se odnosi određena stavka kapitala.

5. PRIMJERI SMANJENJA TEMELJNOG KAPITALA I NJIHOVO RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE

U nastavku je dan primjer računovodstvenog praćenja smanjenja temeljnog kapitala po osnovi smanjenja nominalnih svota poslovnih udjela za isplatu članovima društva.

Primjer 1. *Smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a smanjenjem nominalnih svota poslovnih udjela za isplatu članovima*

Društvo Zora d.o.o. ima upisani temeljni kapital u svoti od 500.000,00 kn u kojemu sudjeluju dva člana (član A i član B) od kojih svaki ima nominalni ulog od 250.000,00 kn koji je uplaćen prilikom osnivanja društva. Uz upisani temeljni kapital u navedenoj svoti u okviru stavki kapitala društvo ima oblikovan zadržani dobitak u svoti od 40.000,00 kn i revalorizacijske pričuve u svoti od 30.000,00 kn.

Društvo smanjuje temeljni kapital sniženjem nominalnih svota poslovnih udjela članova društva na svotu od 300.000,00 kn odnosno na svotu od 150.000,00 kn za svakog člana pojedinačno. Drugim riječima, temeljni kapital smanjuje se ukupno za 200.000,00 kn odnosno za svakog člana u svoti od 100.000,00 kn. Smanjenje nominalnih svota poslovnih udjela obavlja se u svrhu isplate članovima društva koja je obavljena nakon što je izmjena društvenog ugovora, koja je nastala po toj osnovi, upisana u sudski registar.

Knjiženje:

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
S ⁰	Upisani temeljni kapital člana A Upisani temeljni kapital člana B Zadržani dobitak Revalorizacijske pričuve <i>Stanje kapitala</i>	90000 90001 940 930		250.000,00 250.000,00 40.000,00 30.000,00
1.	Upisani temeljni kapital člana A Upisani temeljni kapital člana B Obveze za isplatu članovima društva s naslova smanjenja temeljnog kapitala <i>Za evidentiranje obveze nakon izmjene društvenog ugovora</i>	90000 90001 239	100.000,00 100.000,00	200.000,00
2.	Obveze za isplatu članovima društva s naslova smanjenja temeljnog kapitala Transakcijski račun <i>Za isplatu članovima nakon upisa izmjene društvenog ugovora u sudski registar</i>	239 1000	200.000,00	200.000,00

Iz primjera je razvidno da je obveza za isplatu članovima društva oblikovana nakon donošenja Odluke o izmjeni društvenog ugovora, a fizička isplata obavljena je nakon upisa izmjene društvenog ugovora u sudskom registru.

Ako je riječ o smanjenju temeljnog kapitala koji je nastao reinvestiranjem radi isplate članovima društva fizičkim osobama, tada se prilikom isplate obračunava porez na dohodak od kapitala po stopi od 12 %, uvećana za moći prirez.

Primjer 2. *Smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a nastalog reinvestiranjem radi isplate članu društva*

Društvo Toni d.o.o. ima upisani temeljni kapital u svoti od 300.000,00 kn. Od ukupne svote temeljnog kapitala oblikovano je 100.000,00 kn iz reinvestiranja

2013. godine te je pri reinvestiranju korištena porezna olakšica. Uz upisani temeljni kapital u navedenoj svoti u okviru stavki kapitala društvo ima oblikovan zadržani dobitak u svoti od 100.000,00 kn i revalorizacijske pričuve u svoti od 50.000,00 kn. Društvo Toni d.o.o. smanjuje temeljni kapital nastao reinvestiranjem za svotu od 50.000,00 kn radi isplate članu društva. Pri navedenoj se isplati obračunava 12 % poreza na dohodak od kapitala i prirez (18 %).

Obračunani porez na dohodak = $50.000,00 \times 12 \% = 6.000,00$ kn

Prirez porezu na dohodak = $6.000,00 \times 18 \% = 1.080,00$ kn

Ukupno porez i prirez = 7.080,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
S ⁰	Upisani temeljni kapital Zadržani dobitak Revalorizacijske pričuve <i>Stanje kapitala</i>	90001 940 930		300.000,00 100.000,00 50.000,00
1.	Upisani temeljni kapital člana Obveze za porez na dohodak od kapitala i prirez Obveze za isplatu članovima društva s naslova smanjenja temeljnog kapitala <i>Za evidentiranje obveze po izmjeni društvenog ugovora</i>	90001 24311 239	50.000,00 7.080,00 42.920,00	
2.	Obveze za isplatu članovima društva s naslova smanjenja temeljnog kapitala Obveze za porez na dohodak od kapitala i prirez Transakcijski račun <i>Za isplatu članovima nakon upisa izmjene društvenog ugovora u sudski registar</i>	239 24311 1000	42.920,00 7.080,00	50.000,00

Navedeno će društvo u godini u kojoj je obavljeno smanjenje temeljnog kapitala uvećati osnovicu poreza na dobitak u svoti od 50.000,00 kn na red. br. 25. Obrasca PD. Pri isplati svote temeljnog kapitala nastalog reinvestiranjem obračunan je porez na dohodak po stopi od 12 % i prirez u ukupnoj svoti od 7.040,00 kn.

Osim u novcu, **isplata koja nastaje po ovoj osnovi može se obaviti i u drugim imovinskim oblicima društva kao što su gotovi proizvodi, trgovačka roba, nekretnine, udjeli, dionice, potraživanja i slično i/ili pružanju usluga.** S motrišta PDV-a pritom dolazi do isporuke (ako je riječ o obvezniku PDV-a), pri čemu je osnovica za obračun PDV-a naknada za isporučena dobra ili obavljene usluge, a izuzeća odnosno oslobođenja primjenjuju se u skladu s odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13. – 106/18.) i Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13. – 1/19.) kao i kod isporuka drugim osobama.

Uz to, u ovom je dijelu bitno napomenuti kako **smanjenje temeljnog kapitala nije povezano s imovinskim oblikom po čijoj je osnovi oblikovan temeljni kapital.** Drugim riječima, ako je, primjerice, u temeljni kapital unesena nekretnina, to ne znači da se pri smanjenju te

meljnog kapitala članovima društva treba obaviti isplata u nekretnini, nego je tu isplatu moguće obaviti u bilo kojem imovinskom obliku, uključujući i tu nekretninu.

Osim toga, smanjenje temeljnog kapitala moguće je obaviti u svrhu **oslobođenja članova od uplate neuplaćenog dijela kapitala** u novcu. U tim slučajevima oslobođenje od obveze da se uplate preostali neuplaćeni temeljni uložci djeluje odnosno proizvodi pravni učinak od trenutka upisa izmjene društvenog ugovora u sudskom registru u skladu s odredbom čl. 465. st. 2. ZTD-a. U nastavku je dan primjer računovodstvenog praćenja smanjenja temeljnog kapitala s naslova oslobođenja članova od uplate neuplaćenog dijela kapitala.

Primjer 3. Smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a oslobođenjem člana od obveze da u cijelosti uplati temeljni ulog

Društvo Zora d.o.o. ima upisani temeljni kapital 100.000,00 kn u kojemu sudjeluje jedan član. Izjavom o osnivanju jedini član društva odredio je da se temeljni kapital uplati odmah pri registraciji u svoti od 80.000,00 kn, a preostala svota od 20.000,00 kn unutar 6 mjeseci od datuma osnivanja. Odmah po osnivanju provodi se smanjenje temeljnog kapitala izmjenom izjave o osnivanju u svrhu oslobođenja od uplate neuplaćenog temeljnog uloga u svoti od 20.000,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
5 ^o	Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital u d.o.o.	002	20.000,00	
	Žiro-račun	1000	80.000,00	
	Upisani temeljni kapital koji je plaćen	9000		80.000,00
	Upisani temeljni kapital koji nije plaćen	9020		20.000,00
	Početna stanja			
1.	Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	002	20.000,00	
	Upisani temeljni kapital koji nije plaćen	9020		20.000,00
	Za smanjenje neuplaćenog kapitala			

Budući da je u ovom primjeru riječ o tome da se član društva oslobađa od obveze uplate temeljnog uloga, knjiženje je evidentirano storniranjem računa potraživanja za neuplaćeni kapital i računa upisanog kapitala koji nije uplaćen.

Osim u svrhu isplate članovima društva i oslobođenja od obveza, **smanjenje temeljnog kapitala može se provesti i u svrhu oblikovanja pričuva kapitala i ostalih pričuva**. U tim je slučajevima najčešće riječ o potrebi stvaranja pričuva društva za pokriće nepokrivenih gubitaka društva odnosno situacijama u kojima društvo ne raspolaže s dovoljnim svotama pričuva i zadržanog dobitka iz kojih bi moglo pokriti gubitke.

Člankom 465.b ZTD-a propisano je da se svote koje su dobivene na taj način mogu i koristiti samo u te svrhe, odnosno u svrhu:

- izravnjanja nižih vrijednosti i
- pokriće gubitka.

Pod pojmom izravnjanja nižih vrijednosti u ovom kontekstu također se neizravno predmnijeva pokriće gubitka

odnosno izravnjanje pozitivnih i negativnih vrijednosti kapitala. Nadalje, svote koje su dobivene s naslova smanjenja temeljnog kapitala mogu se unijeti u pričuve kapitala ako one time ne bi prešle visinu od 5 % od temeljnog kapitala društva nakon smanjenja (čl. 465. b st. 1. ZTD-a). U sljedećih pet godina nakon isteka godine u kojoj je donesena odluka o smanjenju mogu se koristiti samo za:

- **pokriće gubitka iskazanog u poslovnoj godini** ako ga se ne može pokriti iz neraspoređenog dobitka iz prijašnjih godina ni korištenjem pričuva iz dobitak
- **pokriće gubitka iz prijašnjih godina** ako ga se ne može pokriti iz dobitka iskazanog u posljednjoj poslovnoj godini ni korištenjem pričuva iz dobitka i
- **povećanje temeljnog kapitala** iz sredstava društva.

Ako se na temelju godišnjega financijskog izvješća za poslovnu godinu u kojoj je donesena odluka o smanjenju temeljnog kapitala ili iz izvješća za obje poslovne godine nakon nje utvrdi kako nije došlo do smanjenja kapitala u vrijednosti koja je navedena u odluci, svotu razlike treba unijeti u pričuve kapitala društva u skladu s odredbom čl. 465.b st. 3. ZTD-a. Nadalje, društvu u kojemu se provodi smanjenje temeljnog kapitala dopušteno je da se odluka o smanjenju temeljnog kapitala provede u godišnjim financijskim izvješćima za posljednju poslovnu godinu prije godine u kojoj je donesena odluka o smanjenju temeljnog kapitala (čl. 465.c st. 1. ZTD-a). Drugim riječima, moguće je da se temeljni kapital, pričuve i pričuve iz dobitka u tim izvješćima iskažu u visini u kojoj bi trebale biti nakon smanjenja temeljnog kapitala. Međutim, u tom slučaju odluku o smanjenju temeljnog kapitala treba donijeti zajedno s odlukom o utvrđivanju godišnjih financijskih izvješća odnosno o oba pitanja treba donijeti odluku u isto vrijeme.

Primjerice, ako je u 2019. godine donesena odluka o smanjenju temeljnog kapitala, tada se smanjenje svote temeljnog kapitala može iskazati već u financijskim izvješćima za 2018. godinu, uz povećanje ostalih pričuva i pričuva kapitala. Međutim, u tom slučaju treba u isto vrijeme donijeti odluku o utvrđivanju godišnjih financijskih izvješća za 2018. godinu. Odluku o smanjenju temeljnog kapitala u tom slučaju treba upisati u sudski registar u roku od tri mjeseca nakon što je donesena. Taj rok ne teče jedino ako je protiv odluke društva podignuta tužba radi utvrđenja ništetnosti, tako dugo dok traje postupak (čl. 465.c st. 3. ZTD-a).

U nastavku je dan primjer računovodstvenog praćenja smanjenja temeljnog kapitala zbog pokrića gubitka.

Primjer 4. Smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a zbog pokrića gubitka

Društvo Fokus d.o.o. ima upisani temeljni kapital u svoti od 300.000,00 kn u kojemu sudjeluju tri člana od kojih svaki ima nominalni ulog koji je uplaćen pri osnivanju u svoti od 100.000,00 kn. U okviru stavki kapitala društvo ima evidentiran i zadržani dobitak u svoti od 30.000,00 i revalorizacijske pričuve u svoti od 10.000,00 kn. Zbog smanjenja prodaje i povećanih troškova poslovanja u uvjetima gospodarske krize procjenjuje se da će društvo ostvariti gubitak te se donosi odluka o smanjenju temeljnog kapitala smanjenjem nominalnih svota poslovnih udjela s 300.000,00 na 30.000,00 kn.

U skladu s odlukom o smanjenju temeljnog kapitala, svota smanjenja temeljnog kapitala (270.000,00) evidentira se u korist oblikovanja ostalih pričuva. Društvo je ostvarilo gubitak u svoti od 350.000,00 kn koji se pokriva iz zadržanog dobitka u svoti od 30.000,00 kn i ostalih pričuva u svoti od 270.000,00 kn, a gubitak od 50.000,00 kn ostaje nepokriven.

Knjiženje:

Red. br.	OPIS	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
5 ^a	Upisani temeljni kapital koji je plaćen Revalorizacijske pričuve Zadržani dobitak <i>Stanje kapitala</i>	900* 930 940		300.000,00 10.000,00 30.000,00
1.	Upisani temeljni kapital koji je plaćen Ostale pričuve <i>Za smanjenje temeljnog kapitala uz oblikovanje ostalih pričuva</i>	900 924	270.000,00	270.000,00
	<i>Sljedeća godina</i>			
1.	Zadržani dobitak Ostale pričuve Gubitak poslovne godine <i>Za pokriće gubitka</i>	940 924 951	30.000,00 270.000,00	300.000,00

* Radi pojednostavljenja knjiženja u primjeru nije prikazana analitička razrada računa upisanoga temeljnog kapitala prema članovima društva.

Iz prikazanog primjera razvidno je da je **društvo smanjilo temeljni kapital zbog pokrića gubitka, a smanjenje kapitala evidentirano je nakon što je izmjena društvenog ugovora upisana u sudski registar odnosno nije korištena mogućnost da se odluka o smanjenju temeljnog kapitala provede u godišnjim financijskim izvješćima za posljednju poslovnu godinu prije godine u kojoj je donesena odluka** o smanjenju temeljnog kapitala, što je dopušteno prema odredbi čl. 465.c st. 1. ZTD-a. Uz to, društvo je po osnovi smanjenja temeljnog kapitala oblikovalo ostale pričuve, a ne pričuve kapitala s obzirom na to da su svote koje se mogu oblikovati po toj osnovi ograničene do visine od 5 % temeljnog kapitala društva. Nadalje, pokriva gubitak evidentirano je u godini koja slijedi nakon godine u kojoj je gubitak utvrđen i iskazan u financijskim izvješćima za tu godinu. Ostvareni gubitak pokriven je iz zadržanog dobitka i ostalih pričuva odnosno kapitala koji se može upotrijebiti za tu namjenu (uz te stavke pokriva gubitak može se obaviti i iz kapitalnih pričuva i pričuva iz dobitka). Revalorizacijske pričuve ne mogu se upotrijebiti za pokriva gubitka jer im je namjena strogo određena računovodstvenim standardima, odnosno, trebaju se prvo prenijeti u realizirani dobitak odnosno zadržani dobitak. Nadalje, budući da su svote iz kojih se pokriva gubitak nedostatne za pokriva cjelokupne svote gubitka, društvo i dalje ima iskazan gubitak u svoti od 50.000,00 kn koji će se nastojati pokriti kroz buduće poslovanje. Međutim, iskazani gubitak povlači za sobom ograničenja koja su vezana uz isplatu mogućega ostvarenog dobitka u budućem poslovanju ako ne postoji oblikovana svota iz koje se taj gubitak može pokriti. Uz to, a u skladu s odredbom čl. 407. ZTD-a, takva se isplata može smatrati i nedopuštenim primanjem člana društva.

6. UMJESTO ZAKLJUČKA: ŠTO TREBA ZNATI

- Smanjenje temeljnog kapitala d.o.o.-a može se provesti vraćanjem temeljnih uloga odnosno njihovih dijelova članovima društva, sniženjem nominalne svote temeljnih uloga i djelomičnim ili potpunim oslobođenjem članova društva ili njihovih prednika od obveze da u cijelosti uplate temeljne uloge (čl. 462. st. 2. ZTD-a). Pri tome se temeljni kapital **ne može smanjiti ispod najniže svote temeljnog kapitala koja je propisana za d.o.o., odnosno ispod 20.000,00 kn.**
- S računovodstvenog motrišta se pri smanjenju temeljnog kapitala postupa u skladu sa zahtjevima koji su u neposrednoj vezi s priznavanjem obveza (primjerice za isplatu članovima društva) i/ili drugih oblika kapitala (pričuve kapitala, ostale pričuve).
- Pri smanjenju temeljnog kapitala potrebno je donijeti odluku o smanjenju temeljnog kapitala i podnijeti registarskom sudu prijavu nakane da se smanji temeljni kapital i objaviti tu nakanu, a nakon toga podnijeti registarskom sudu prijavu za upis izmjene društvenog ugovora u sudski registar.
- Isplate članovima na temelju smanjenja kapitala moguće su tek nakon što je odgovarajuća **izmjena društvenog ugovora upisana u sudski registar**, a od toga datuma djeluje i oslobođenje od obveze da se uplate preostali neuplaćeni ulogi ako to predstavlja svrhu smanjenja temeljnog kapitala (čl. 465. ZTD-a).
- Svote pričuva, pričuva iz dobitka i temeljnog kapitala koje su dobivene njihovim smanjenjem smiju se koristiti samo da bi se **izravnale niže vrijednosti i pokrio gubitak**. Uz to, svote koje su dobivene smanjenjem mogu se unijeti u pričuve kapitala ako te pričuve **ne prelaze visinu od 5 % temeljnog kapitala** nakon smanjenja.
- U skladu s odredbama ZTD-a dopušteno je da se odluka o smanjenju temeljnog kapitala provede u godišnjim financijskim izvješćima za posljednju poslovnu godinu prije godine u kojoj je donesena odluka o smanjenju temeljnog kapitala (čl. 465.c st. 1. ZTD-a). U tom slučaju u tim financijskim izvješćima iskazuje se temeljni kapital, pričuve kapitala i pričuve iz dobitka u svotama nakon smanjenja temeljnog kapitala.

...sva RRiF izdanja dostupna svugdje...

više na rrif.hr